

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2018. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

1	УВОД	2
1.1	ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА ЗА 2018. ГОДИНУ (САЖЕТАК)	2
2	Е-КУЛТУРА	6
3	КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ У ЦИЉУ ДУГОРОЧНОГ ПЛАНИРАЊА КУЛТУРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	8
3.1	МОДЕЛИ ЛОКАЛНИХ КУЛТУРНИХ ПОЛИТИКА КАО ОСНОВА ЗА ПОВЕЋАЊЕ КУЛТУРНЕ ПАРТИЦИПАЦИЈЕ (ИСТРАЖИВАЊЕ СПРОВЕДЕНО У ОКВИРУ ПЕРФОРМ ПРОЈЕКТА).....	10
4	ЗАКОНИ И ЗАКОНОДАВСТВО У КУЛТУРИ – ЛОКАЛНИ НИВО	12
5	КУЛТУРНА ПАРТИЦИПАЦИЈА И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ	13
6	ЋИРИЛИЦА	15
7	МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА	16
8	ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	22
8.1	ЧАСОПИС КУЛТУРА.....	22
8.2	УКУСИ ЗЛАТИБОРА	27
9	ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАВАШТВО	29
9.1	НАЦИОНАЛНИ ПОРТАЛ ЗА КУЛТУРУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	29
10	ПРОГРАМИ	30
10.1	ЦИКЛУС ТРИБИНА „СТЕВАН МАЈСТОРОВИЋ”.....	30
10.2	ГАЛЕРИЈА ЗАВОДА	32
10.3	БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ 2018 – ЛИЧНЕ СЛИКЕ СВЕТА У ПОКРЕТУ	33
11	PRESS ИЗВЕШТАЈ 2018	36

1 УВОД

1.1 Извештај о раду Завода за проучавање културног развитка за 2018. годину (сажетак)

Завод за проучавање културног развитка је у 2018. години, између осталих, обављао следеће активности:

2018. године Завод је обележио **50 година „Културе“, часописа за теорију и социологију културе и културну политику**. Објављени су број 158 који садржи теме „Медијске интерпретације“ и „Шта је то средњи век?“, број 159 са тематима „Стогодишњица присаједињења Војводине Србији“ и „О архитекти Николи Добровићу“, потом број 160 са тематом „Култура и демократија“ под уредништвом др Весне Ђукић, названом по најпознатијој књизи оснивача Завода и часописа „Култура“ др Стевана Мајсторовића, којим се на примерен начин обележава 50-годишњица часописа, као и број 161 са тематима „Југославија и култура“ и „Естетика данас“. У склопу обележавања јубилеја, у продукцији Завода снимљен је получасовни документарни филм о часопису, који је приказан на другом програму РТС-а. Такође је припремљена и објављена интернет презентација, која на адреси casopiskultura.rs омогућава претраживање свих текстова објављених у часопису према различитим критеријумима. Поред тога, нова презентација садржи кратак историјат, рубрику о редакцијама и вести о часопису, а садржај је доступан на ћириличном и латиничном писму. Осим наведеног, урађена је и апликација за мобилне телефоне, под називом „Часопис Култура“, која има више функционалности и која исто тако нуди могућност лаке и прегледне претраге, а коју је могуће преузети коришћењем Google Play-а.

Свечаност обележавања јубилеја часописа *Култура* је одржана 5. децембра 2018. године у галерији и клубу Завода за проучавање културног развитка. У првом делу скупа су говорили министар културе и информисања Републике Србије, господин Владан Вукосављевић, господин мр Триво Инђић, покретач часописа *Култура*, др Владислава Гордић Петковић, главна уредница и др Вук Вукићевић, одговорни уредник часописа *Култура* и директор Завода за проучавање културног развитка. У другом делу свечаности је премијерно приказан филм о часопису *Култура* и након тога у галерији Завода отворена изложба посвећена часопису *Култура*.

Министарство културе и информисања Републике Србије као покретач и Завод за проучавање културног развитка као реализатор, 2018. године су организовали други по реду „**Београдски контрапункт**“, међународни скуп чији је циљ да окупи уметнике и мислиоце из различитих делова света, који својим радом значајно доприносе разумевању савремених светских токова, односно ситуације у којој се човек налази у данашњем времену. На овогодишњем скупу централни догађај је представљао округли сто на тему „Шта са глобализацијом у култури?“, а учествовали су Џанг Кангканг (НР Кина), Гунар Кваран (Исланд/Норвешка), Владимир Пиштало (Србија), Јуриј Пољаков (Руска Федерација), Франсиско Лопез Сача (Куба) и Дејвид Хомел (Канада), као и Емир Кустурица и министар културе и информисања Републике Србије Владан Вукосављевић у улози модератора. Завод је у сарадњи са Министарством и уз техничку подршку Филмских новости, учествовао у реализацији получасовног филма о овом догађају, који је емитован на Другом програму

Радио-телевизије Србије. Такође, транскрипт целокупног разговора је објављен као додатак дневног листа „Политика“, а објављена је и вишејезична публикација о скупу.

Завод је 19. јануара 2018. године, на иницијативу Министарства културе и информисања Републике Србије, расписао **књижевни конкурс за младе песнике „Новица Тадић“**, у циљу активне и систематске подршке песничком стваралаштву на српском језику, а у знак сећања на великог српског песника Новицу Тадића. На конкурс је пристигло укупно 63 песничка рукописа, а награђене се књиге „Аријел аноним“ Јане Алексић, „Есхатон“ Екрема Хамида и „Позамантерија“ Слађане Шимрак, које су затим, у издању Завода, објављене у оквиру првог кола едиције „Присуства“. Промоција едиције, уз присуство аутора, уредника др Драгана Хамовића и директора Завода др Вука Вукићевића, одржана је у оквиру Међународног београдског сајма књига.

Завод је у сарадњи са Сектором за развој дигиталне истраживачке инфраструктуре у области културе и уметности Министарства културе и информисања Републике Србије, Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу Владе Републике Србије и Факултетом организационих наука Универзитета у Београду учествовао у изради **Националног портала за културу Републике Србије**. Интерактивна мапа културе Србије, као сегмент Националног портала за културу, у чијој изради је учествовао Завод, доступна је на сајту Министарства културе и информисања, а Завод интензивно ради на припремању материјала за секцију Времплов (временска линија) Националног портала за културу. У Прес сали Владе Републике Србије, одржана је конференција за новинаре поводом представљања мапе установа културе на геопорталу „Геосрбија“. Министарство културе и информисања, у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за проучавање културног развоја, завршило је креирање сетова података „Непокретна културна добра“, што је представљено јавности и медијима.

Запослени у Заводу су, у сарадњи са Министарством културе и информисања, учествовали у изради предлога **Стратегије развоја културе Републике Србије од 2018. до 2028. године**, која је добила позитивно мишљење свих министарстава у Влади Републике Србије.

Завод је учествовао у раду на спровођењу **Акционог плана Владе Републике Србије** и у оквиру праћења, евалуације и извештавања о оствареним резултатима предвиђених мерама документа јавне политике, Завод је први пут у својој историји започео праћење посећености музеја и археолошких локалитета на месечном нивоу. Завод је, уз консултације са представницима Министарства културе и информисања, Министарства трговине, туризма и телекомуникација и Министарства просвете, науке и технолошког развоја предузео следеће кораке:

1. формирана је листа од 20 музеја и 5 археолошких локалитета;
2. припремљен је образац за прикупљање података, којим је предвиђена категоризација посета;
3. успостављена је процедура прикупљања и обраде података.

Крајем године, листа установа из којих се прикупљају подаци проширена је укључивањем позоришта за децу.

Акционим планом је предвиђено повећање броја посетилаца школског узраста локацијама културног наслеђе и културним садржајима и са тим у вези упућено је писмо министра културе и информисања директорима, односно управницима, библиотека, музеја и позоришта у Србији, при чему је предвиђено да Завод прати оствареност препоручених мера сарадње између установа културе и образовања. Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Завод упутили су писма директорима основних школа у Србији са истим предметом и препоруком укључивања културних активности у сарадњи са установама културе у годишње планове школа.

Један о основних пројеката Завода је **е-Култура**, база података о установама и удружењима у култури Србије, која се континуирано развија од 2001. године. Од 2013. године је извор званичне статистике у култури Србије, на основу Споразума о сарадњи, који су потписали Завод за проучавање културног развоја и Републички завод за статистику (РСЗ). У току 2018. реализоване су следеће активности: редован годишњи циклус прикупљања података о музејима, биоскопима и позориштима; редизајн сајта e-kultura.net; технолошко унапређење система за прикупљање података; креирање новог упитника о музејима у складу са европским стандардима; припрема публикације „Култура 2017“ (публикација са статистичким подацима из претходне године и подацима о позориштима за последњу сезону, као и подаци о архивима).

У сврху прилагођавања система прикупљања и обраде података *е-Културе* међународним стандардима и стандардизације процедуре ажурирања података од стране учесника у систему, урађено је потпуно ново апликативно решење у већој мери прилагођено нашим, али и потребама наших партнера и корисника, првенствено установа културе који су основни извор података.

Током 2017. године Завод је успоставио **сарадњу са ЕГМУС** – Европском групом за статистику о музејима (EGMUS - The European Group on Museum Statistics), европском мрежом установа које су на националном нивоу надлежне за праћење статистике о музејима. Позив на придруживање мрежи ЕГМУС, на основу Споразума о сарадњи, који је 2013. године потписан између Републичког завода за статистику (РСЗ) и Завода за проучавање културног развоја, којим је Завод преузео обавезу приређивања статистичких извештаја о одређеним делатностима у култури (*е-Култура*), што укључује и музеје, РСЗ је званично делегирао Заводу. Завод је 2017. године приложио први званични статистички извештај о музејима у Србији, а 2018. представници Завода су учествовали на пленарном састанку ЕГМУС-а (11-12. октобра у Загребу).

Завод је у сарадњи са Институтом за позориште, филм, радио и телевизију Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду реализовао истраживачки пројекат **„Модел локалних културних политика као основа за повећање културне партиципације“**, чији је циљ сагледавање стања у култури на локалном нивоу, ради унапређења културног живота у градовима Србије. Пројекат, чији је наручилац Министарство културе и информисања, изабран је на конкурс Републичког секретаријата за јавне политике, у оквиру **ПЕРФОРМ** пројекта Швајцарске агенције за развој и сарадњу, који спроводе Хелветас и Универзитет у Фрибургу. Као резултат пројекта објављена је публикација од 300 страна, доступна на сајту Завода, у којој су објављени резултати истраживања.

Завод је током 2018. године **постао члан европске мреже стручњака у области управљања културом – ENCATS** (Европска мрежа за образовање у области менаџмента у култури и културних политика) и учествовао на конгресу под насловом „Шта је културни хоризонт?“ одржаном 26. септембра у Министарству културе и националног идентитета Владе Румуније у Букурешту. Мисија ове мреже је да подстакне развој културног менаџмента и образовање културне политике у Европи и шире. Ова организација има статус званичног партнера Унеска и посматрача у одређеним телима Савета Европе, а њено седиште налази се у Бриселу. Пријем у чланство ове мреже Заводу ће омогућити размену знања, методологија, искустава, упоредних истраживања на пољу управљања културом са европског становишта кроз широк спектар радних група, пројеката, активности и догађаја.

У оквиру интернационалних активности Завода и тежње ка развоју међународне сарадње 25. септембра 2018. у Букурешту потписан је **споразум о сарадњи са Националним институтом за културно истраживање и обуку Румуније**. Меморандум има за циљ да унапреди повезивање теоријских и практичних истраживања на пољу културе и да промовише развој билатералне и мултилатералне културне сарадње.

У оквиру учешћа представника Завода на међународној конференцији Дунавске асоцијације (**The Association Danube-Workers for Europe – DANET**) одржане 13. јула у Улму (Немачка) директор Завода др Вук Вукићевић је изабран за члана управног одбора ове асоцијације чији је циљ унапређење културне сарадње подунавских земаља.

У оквиру циклуса **трибина „Стеван Мајсторовић“** покренутог у знак сећања на оснивача и директора Завода и са циљем успостављања активнијег модела комуницирања са критичким аудиторијумом, у 2018. години одржано је више трибина међу којима и: **„Кубанска култура данас“**, на којој су учествовали Његова екселенција Густаво Триста дел Тодо, амбасадор Републике Кубе у Србији, Франсиско Лопез Сача, писац и театролог са Кубе и филмски редитељ Горан Радовановић и, поводом Међународног дана културне разноликости за дијалог и развој (22. маја), промоција књиге **„Пре/обликујући културне политике: подстицање креативности у циљу развоја“**, на којој су учествовали Владан Вукосављевић, министар културе и информисања, проф. др Горан Милашиновић, председник Националне комисије за Унеско, проф. др Милена Драгићевић Шешић, чланица комисије за Унеско и др Христина Микић, Група за креативну економију.

Током ове године **реновирана је библиотека Завода** и завршена ревизија библиотечког фонда. Након извршене целокупне ревизије утврђено је да Библиотека има укупно 3074 јединице, од тога 2001 јединицу у монографском фонду и 1073 јединице у фонду периодике, а библиотечки фонд је сада богатији за 1397 нових јединица. Сада Библиотека има два одељења: Одељење монографских публикација и Одељење периодике, у две одвојене просторије са четири корисничка места, интернетом и рачунарима. У плану је дигитализација старијих издања Завода, уз формирање дигиталне библиотеке која ће бити доступна на сајту установе. Стварају се и услови за развој међубиблиотечке позајмице у земљи и иностранству, а обим послова Библиотеке биће проширен формирањем текуће библиографије издања Завода.

2 Е-КУЛТУРА

Руководиоци пројекта: Слободан Мрђа и Биљана Јокић

Координатори подпројеката о посебним областима: Маша Вукановић, Маријана Миланков, Маја Маринковић, Бојана Субашић, Богдана Опачић, Драгана Мартиновић, Пеђа Пивљанин, Ана Стојановић, Маја Тодоровић.

Технички координатор: Маријана Узуновски

Институционална сарадња: Републички завод за статистику (РЗС), Народни музеј у Београду, Народна библиотека Србије, Архив Србије, Републички завод за заштиту споменика културе, Народно позориште у Београду, Филмски центар Србије, Републички геодетски завод

Основне информације о пројекту и разлози за наставак активности

Информациони систем *е-Култура*, који обухвата податке о установама и удружењима у ресору културе на територији Републике Србије, представља континуирани пројекат Завода за проучавање развитака, који се од 2013. године одвија у партнерству са Републичким заводом за статистику на основу потписаног протокола о сарадњи.

С обзиром на сложеност и променљивост појава у области културе – и у погледу обухвата основних јединица и у погледу структуре података којима су оне описане – развој система подразумева преиспитивање концептуалних решења и њихово унапређење у складу са међународним стандардима. Поред тога, да би се систем развијао у правцу одрживости, неопходно је постепено уводити стандардне процедуре ажурирања података, што подразумева јасно дефинисане обавезе учесника у систему и повремена технолошка унапређења у складу са развојем информационих технологија.

Пројектне активности реализоване у 2018. години

Реализоване су све активности предвиђене годишњим планом рада Завода на овом пројекту:

- редефинисање структуре података у складу са раније утврђеним потребама за унапређењем методологије и класификација, те у складу са међународним стандардима, посебно у случају форме за музеје, с обзиром на то да је Завод од 2017. године укључен у европску мрежу ЕГМУС, као установа која се бави званичном статистиком о музејима;
- израда програмског пакета у складу са одређеним потребама у погледу структуре и обима података, процедуре ажурирања и извештавања;
- редизајн сајта <http://e-kultura.net/>;
- ажурирање адресара и прикупљање података дефинисаних за посебне области;
- припрема статистичких извештаја и публикација;
- замена застареле рачунарске опреме (рачунари истраживача)

Поред наведених активности, реализоване су и следеће активности:

- у оквиру праћења реализације Акционог плана Владе Р. Србије, Завод је добио задатак да обезбеди податке о посећености 20 музеја и 5 археолошких локалитета на месечном нивоу (почевши од јануара 2018. године), те су у складу с тим истраживачи Завода дефинисали процедуру и форму за прикупљање и обраду података (*Google* форма, као привремено решење, будући да нису била планирана средства за овај пројектни задатак) – за потребе радне групе, приређивани су квартални извештаји;
- од септембра 2018. године, праћење посећености на месечном нивоу проширено је на дечија позоришта, тако што је приређена слична процедура и форма за прикупљање и обраду података;
- такође, у оквиру праћења реализације Акционог плана Владе Р. Србије, Завод је у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Министарством културе и информисања, покренуо иницијативу у правцу повећања броја посетилаца школског узраста на локацијама културног наслеђа – министарства су упутила дописе основним школама и установама културе, у којима су препоручили интензивирање међуресорне сарадње, а Завод би током наредног полугодишта (први део 2019. године) требало да спроведе истраживање којим би се измерили ефекти препорука;
- за потребе Амбасаде Р. Србије у Риму, у првом кварталу 2018. године обављено је истраживање о ресурсима установа и удружења у култури за сарадњу са институцијама културе у Италији – извештај је достављен Амбасади Р. Србије у Риму и Министарству културе и информисања Р. Србије.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4232	Услуга програмирања	Одржавање и унапређење система е-Култура	500,000.00	500,000.00	0.00
5122	Машине и опрема	Замена застареле рачунарске опреме Канцеларијска опрема	400,000.00	398,797.00	1,203.00
4214	Услуга интернет провајдера	Закуп VPS сервера на годишњем нивоу	200,000.00	199,000.20	999.80
Укупно			1,100,000.00	1,097,797.20	2,202.80

3 КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ У ЦИЉУ ДУГОРОЧНОГ ПЛАНИРАЊА КУЛТУРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Координатори: Бојана Субашић и Богдана Опачић

Стручни сарадници: Угљеша Гиловић и Марко Душић

За потребе Координационог тела за усмеравање активности на дигитализацији сала у домовима културе и културним центрима на територији Републике Србије, основаног Одлуком Владе крајем 2017. године (Службени гласник РС, број 119 од 29. децембра 2017.год.), Завод за проучавање културног развитка спровео је анализу стања биоскопских сала културних центара у 10 општина и градова у Србији на основу одлуке Координационог тела (Александровац, Косовска Митровица, Крушевац, Лозница, Пожаревац, Пријепоље, Прокупље, Ваљево, Врање и Врњачка Бања).

Циљ истраживања била је анализа тренутне инфраструктуре у салама намењеним за филмске пројекције, опремљеност сала и оствареност предуслова за потребе дигитализације сала (преддигитализација). У складу са предметом анализе, тиму на терену су прикључени стручни сарадници са знањима у области техничке опремљености, односно биоскопске опреме. Сагледавање стања урађено је на основу полуструктурисаног интервјуа са представницима поливалентних центара који имају биоскопски програм. Фокус истраживача били су на посећености и досадашњим програмима, кадровској структури и вештинама запослених у домену биоскопске делатности, као и промоцији програма. Прикупљена је и фото документација за сваки од центара како би се што боље предочило стање простора биоскопских сала. Извештај о стању сала сачињен је појединачно за сваку установу и садржавао је: основне информације о установи и начин финансирања; фотографије зграде културног центра и биоскопске сале; кадровске могућности; програмски садржај, информације о посетиоцима; начин промоције садржаја, информације о техничкој опремљености сале и закључна разматрања.

Утврђено је да сви градови имају активне културне центре, изузев Врања који у формалном смислу нема поливалентни центар, али има инфраструктуру за филмске садржаје (некадашњи Омладински културни центар Врање). Ипак, истакнуто је да је постојећа сала ненаменски грађена и да је у лошем стању, а уколико до дигитализације дође, Град је спреман да уложи у њену реконструкцију. Једина два поливалентни центра који имају дигитализовану салу су културни центри у Пожаревцу, где су биоскопски програми, уз позоришне, најпосећенији, и Ваљево где је мала сала са 85 седишта дигитализована и пуштена у рад крајем 2017. године. У преосталим центрима сале нису дигитализоване, али културни центри у Пријепољу и Ваљево (за велику салу) имају израђене идејне пројекте за дигитализацију. Град Ваљево буџетски има испланирану реконструкцију велике сале, и очекује се да сви радови буду завршени 2021. године. Остали поливалентни центри немају идејне пројекте за дигитализацију. Градови који имају по две биоскопске сале су Крушевац, Ваљево, Пожаревац и Врњачка Бања, која поред сале има и летњу сцену за филмски програм. Сале са највећим бројем места имају Крушевац (550 места), Ваљево (500) и Пожаревац (472).

У кадровском погледу, осам поливалентних центара имају запослене са искуством у програмском и организационом сегменту, као и у раду са дистрибутерима. Врањски и пријеполски културни центри морали би да обезбеде обуку запослених у случају дигитализације. Када је реч о техничкој опремљености, у најлошијем стању су сале у Врању, Александровцу, Пријеполу и Пожаревцу у којима се готово ништа не може искористити за будућу дигитализацију. Остали центри имају поједине елементе које је могуће задржати у условима дигитализованих сала.

Важност прегледа стања наведених биоскопских сала је веома битна, јер се на основу њега може антиципирати стање и у другим сличним срединама и могу послужити као значајан материјал за предстојеће активности. Резултати истраживања презентовани су у форми електронске брошуре.

Средства за програмирање, израду и одржавање софтвера су коришћена заједно са средствима исте намене у оквиру пројекта е-Култура, који представља основну базу података о институцијама културе. Средства су искоришћена за израду програмског пакета у складу са потребама пројекта у погледу структуре и обима података из којих је могуће утврдити индикаторе који могу показати различите моделе локалних културних политика, а све са циљем повећавања културне партиципације грађана.

Један део средстава за машине и опрему утрошена је за замену застареле рачунарске опреме, првенствено рачунара за истраживаче, док се други део средстава искористио за замену дотрајале канцеларијске опреме (столова, столица и осталог неопходног намештаја), како у радном простору истраживача, тако и у заједничким просторијама (сале за састанке и сл.)

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4232	Услуга програмирања	Дефинисање структуре података у систему <i>е-Култура</i>	319,520.00	316,720.00	2,800.00
4235	Уговори о делу	Сарадници	400,000.00	376,957.95	23,042.05
4221	Дневнице	Дневнице истраживача и возача ради обављања фокус група	55,000.00	51,370.80	3,629.20
5122	Машине и опрема	Замена застареле рачунарске опреме Канцеларијска опрема	400,000.00	400,000.00	0.00
4237	Услуга достављања припремљених obroka	Кетеринг	20,000.00	20,000.00	0.00
Укупно			1,194,520.00	1,165,048.75	29,471.25

3.1 Модели локалних културних политика као основа за повећање културне партиципације (истраживање спроведено у оквиру ПЕРФОРМ пројекта)

Руководилац: проф. др Весна Ђукић, редовни професор Факултета драмских уметности

Координатор пројектних активности: др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитака

Истраживачи сарадници: Богдана Опачић, Бојана Субашић и др Ана Стојановић, истраживачице у Заводу за проучавање културног развитака, Вирџинија Ђековић и Татјана Николић, докторанткиње Факултета драмских уметности

Стручни консултант на пројекту: проф. др Милена Драгићевић Шешкић, редовни професор Факултета драмских уметности

Завод за проучавање културног развитака и Институт за позориште, филм, радио и телевизију Факултета драмских уметности у Београду су, током 2018. године, партнерски спровели истраживање на тему модела локалних културних политика у 15 градова Србије и могућностима њиховог унапређења. Наручилац овог истраживања било је Министарство културе и информисања, а пројекат је на конкурс Републичког секретаријата за јавне политике изабран за подршку у оквиру ПЕРФОРМ пројекта Швајцарске агенције за развој и сарадњу, који спроводе Хелветас и Универзитет у Фрибургу.

Циљ истраживања била је анализа система културе на локалном нивоу – од локалне културне политике до културне понуде градова у Србији. Сходно томе, сагледани су организација и функционисање локалних одељења задужених за област културе, установа културе у сегменту партиципације и презентације програма, као и учешће свих заинтересованих појединаца и актера у локалној културној политици, чиме се стекао увид у димензију партиципативности и демократизације културе на локалном нивоу. Емпиријско истраживање обухватило је 15 локалних самоуправа које имају највећи број становника, односно најразвијенију културну инфраструктуру, уз поштовање регионалне заступљености градова у узорку (Крагујевац, Крушевац, Ужице, Краљево, Чачак, Нови Сад, Суботица, Зрењанин, Панчево, Сомбор, Лесковац, Врање, Смедерево, Ниш и Зајечар). Методологија је подразумевала прикупљање квантитативних података путем упитника од градских управа и јавних установа културе, и реализацију фокус група са представницима установа и удружења у култури ради сагледавања стања и анализе изазова у области културе у локалним заједницама. Студија на 300 страна, као резултат овог научно-истраживачког пројекта, садржи анализу културних система 15 градова, упоредну анализу на нивоу тих градова, теоријску анализу модела локалних културних политика и идентитета, као и препоруке за унапређење локалних културних политика инструментима на републичком, покрајинском и локалном нивоу. Након реализације пројекта промоција резултата уприличена је у Министарству културе и информисања у Београду и у девет градова (Ниш, Крагујевац, Суботица, Чачак, Крушевац, Панчево, Лесковац, Смедерево, Краљево).

Један од фокуса истраживања било је мапирање основних изазова и проблема и креирање препорука на основу њих. Само неке од значајних препорука односиле су се на: неопходност успостављања система стратешког планирања на локалном нивоу што је у складу са Чланом 7. Закона о култури; успостављање праксе укључивања свих релевантних актера у култури приликом дефинисања мера и важних докумената у области културе у циљу развоја партиципативности; унапређење конкурса за пројекте у култури увођењем партиципативних механизма; јачање сарадње са другим ресорима од значаја за културу и развој интегративних политика планирања, али и унапређење сарадње са другим градовима у циљу богаћења културне понуде, размене и ширења добре праксе; редовну праксу истраживања културних потреба и навика грађана, публике, и посебних група како би културни програми били прилагођени посетиоцима; анализу стања домова културе у селима и дефинисања планова њихове обнове ради обезбеђивања простора за културне садржаје, али и развој концепта „путујуће културе“ за становнике руралних подручја, систематског обиласка сеоских средина са програмима из културе; развој програма за младе као најзахтевније публике у сарадњи за актерима омладинске политике и школама, као и развој програма целоживотног учења у установама културе за све заинтересоване грађане (ликовне, литерарне, драмске и радионице примењених уметности, старих заната, јавне дебате, књижевни програми, хорони, фолклорне и друге плесне секције и сл.) у сарадњи са релевантним актерима попут удружења пензионера, домова за стара лица, центара за социјални рад, домова за незбринуту децу.

Студија обилује примерима добре праксе који се могу применити у великом броју градова и прилагодити различитим културним системима. У складу са тим, припремљена је и брошура као својеврсни водич кроз примере и препоруке који унапређују културну сцену на локалном нивоу. У брошури су тако као пример добре праксе, између осталих, наведени: меморандум о сарадњи установа културе и образовања на локалном нивоу донет у Крагујевцу; концепт „културе на поклон“ успостављен у Панчеву у оквиру којег градска управа сваком грађанину који напуни 18 година додељује ваучер за посету локалним културним програмима; анализа стања сеоских домова културе у Сомбору након које је један дом културе обновљен и данас се у њему одржавају културни програми; успостављање Форума за културу у Новом Саду као модела партиципативности у одлучивању који се спроводи у форми састанака градског већника за културу и свих актера у култури и заинтересованих појединаца; из буџета обезбеђена штампа издања младих песника у Чачку у сарадњи Градске библиотеке и Канцеларије за младе као модел развоја културне продукције међу младима, и тако даље.

Применљивост и одрживост истраживања огледа се у могућности примене анализе и резултата у дефинисању локалних стратешких докумената у култури, за које су бројни градови показали интересовање.

Истраживање спроведено у оквиру ПЕРФОРМ пројекта финансирано је из споствених средства Завода за проучавање културног развитка.

После завршетка истраживања ангажовани су међународни стручњаци који су написали позитивне рецензије о спроведеном пројекту.

4 ЗАКОНИ И ЗАКОНОДАВСТВО У КУЛТУРИ – ЛОКАЛНИ НИВО

Истраживачи: Маша Вукановић и Ана Стојановић

Истраживачки пројекат „Закони и култура“ покренут је с обзиром на то да закони представљају основни инструмент спровођења јавних политика. Предмет истраживања био је да се испита функционалност правног оквира за обезбеђивање дугорочног културног развоја у Србији. Циљ пројекта био је да пружи емпиријски утврђене чињенице релевантне за унапређење легислативе која системски подржава развој културе у Србији те изврши анализу прописа од значаја за развој културе. У поставци истраживања на уму се имала чињеница да је од краја 20. и почетка 21. века у међународној заједници развијен концепт одрживог развоја у коме је култура четврти стуб, подједнако важан као и економија, очување животне средине и политика, који су до тада представљали основне стубове одрживог развоја. Такође, од '90-их година 20. века, најпре у развијенијим државама, а потом и широм света, ојачало је схватање да се јавне политике имплементирају на локалном нивоу, али и да са локалног нивоа треба да дођу и најзначајнији импути за унапређење јавних политика.

Реализоване активности:

Према плану током 2018. године реализоване су следеће активности:

- Припремљен је теоријско – методолошки оквир који почива на релевантној литератури из области антропологије права, антропологије јавних политика, правних студија и студија јавних политика.
- Коришћењем Правно – информационог система Службени гласник прикупљени су релевантни правни документи (устава, закони и подзаконска акта) донети од 1945. године до данашњих дана, а који се односе на систем управљања (посебно управљања у култури) и ресор културе, посебно у области културног наслеђа али и у областима издаваштва, позоришта, кинематографије и ауторских права. Ови документи су „проучавани кроз“ (енгл. *studying through*) што значи да је уз анализу садржаја докумената посебна пажња посвећена актерима, њиховим правима, дужностима и одговорностима као и мрежама и структурама које праве конкретно у функцији остваривања културног развоја.
- Коришћењем медијског архива „Ебарт“ прикупљена су новинска извештавања која се односе на легислативу у култури у новијем периоду (од 2003. године до данас). Потом је извршена анализа њихових садржаја, а у функцији наглашавања кључних проблема на које се одговори налазе или се могу наћи у регулативи.
- Обављено је пет фокус – група, интервјуа са представницима јединица локалне самоуправе, развојних агенција (као нових актера у култури) и установа културе, конкретно установа заштите (музеја, архива и завода за заштиту споменика културе). Оквири ових разговора, одржаних у Заводу за проучавање културног развоја, конципирани су с обзиром на проучену литературу, анализирани прописи, те проблеме које смо идентификовале у оквирима претходних заводских пројеката на којима смо биле ангажоване, посебно када је реч о установама заштите – музеја и завода за заштиту споменика културе.

- На основу резултата истраживања написана је студија „Култура и закони (о актерима управљања и културном наслеђу)“ обима 152 стране односно око 13 ауторских табака. Ова студија представља и конкретан резултат пројекта „Закони и култура“.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4221	Услуга друмског превоза путника	Транспорт – путни трошкови учесника фокус група	85,000.00	44,593.38	40,406.62
4237	Услуга достављања припремљених оброка	Кетеринг за фокус групе	45,000.00	44,540.00	460.00
4234	Штампа публикације и претплата за медијске архиве	Дизајн, прелом и штампа публикације Претплата за медијске архиве	167,500.00	167,240.00	260.00
Укупно			297,500.00	256,373.38	41,126.62

5 КУЛТУРНА ПАРТИЦИПАЦИЈА И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

Координаторке: Маша Вукановић и Маја Тодоровић

Циљ пројекта „Културна партиципација и културно наслеђе” јесте да се развијањем базе података / тезауруса „Култура и друге дечје игре“ обезбеде знања и подаци који документују искуства у погледу охрабривања деце да упознају наслеђе али и сами се упусте у стваралачке, креативне, активности. Сама база пружа податке о програмима које установе културе реализују намењујући их деци, а најзначајнији су подаци о методама рада са децом јер се њиховом применом како од стране кустоса и сарадника у установама културе тако и од стране учитеља и наставника директно може утицати на повећање нивоа културне партиципације деце односно њиховог интересовања за рецепцију и продукцију културних садржаја. Подаци се континуирано прикупљају од 2016. године а 2018. године се одвијао њихов унос у базу података. Прикупљање података и грађе почива на теренском обиласку установа културе а како би се на непосредан начин утврдило где се програми конкретно одигравају, како они изгледају, али и сагледале могућности за укључивање оваквих програма у културно – туристичку понуду Србије намењену породицама са децом.

Током 2018. године настављена су истраживања која се односе на програме музеја у Србији те су подаци прикупљени у следећим музејима: Народни музеј Смедерево, Народни музеј Ниш, Музеј „21. октобар“ у Крагујевцу, Завичајни музеј Јагодина, Музеј наивне и

маргиналне уметности у Јагодини, Народни музеј Панчево, Народни музеј Шабац, Градски музеј Бечеј и Народни музеј у Зрењанину.

Пројекат „Културна партиципација и културно наслеђе“ је као пример експресивних пракси био представљен на Деветој конференцији InASEA (International Association for Southeast European Anthropology). У раду конференције, одржане од 28. до 30. септембра 2018. у Универзитету у Задру, су учествовале истраживачи др Маша Вукановић и мр Маја Тодоровић. Тема конференције била је *Emotions, Senses and Affects in the context of Southeast Europe*. Конференцији је присуствовало више од 100 учесника са различитих универзитета, института и културних установа са простора Југоисточне Европе. Поред плодноне размене искустава у оквиру сесија, успостављени су интензивнији контакти са колегама из Словеније (Institute of Culture and Memory Studies, Љубљана), Хрватске (Свеучилиште Јурја Добриле у Пули, Етнографски музеј Истре, Институт за етнологију и фолклористику Загреб), Србије (Филозофски факултет, Београд), Албаније, итд. Размотрене су и могућности за пројектну сарадњу.

С обзиром на неопходност развоја иновативних приступа у јачању културне партиципације деце у оквиру пројекта је реализована и студијска посета музејима у Амстердаму (Холандија). Током те посете истраживач, др Маша Вукановић, детаљно се упознала са сталним поставкама и повременим изложбама у Rijks Museum, Van Gogh Museum и Stedelijk Museum присуствујући и посебним програмима за децу: у Van Gogh музеју посебан део простора је адаптиран као атељеи у којима деца сликају под надзором сликара – конзерватора. Такође, постоје посебна вођења кроз сталну поставку за децу; у Rijksmuseum и Stedelijk – часовима историје и уметности (Rijks) односно савремене уметности за децу од старијих разреда основне школе (Stedelijk).

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4221	Услуга хотелског смештаја и дневнице	– Хотелски смештај – Дневнице	95,000.00	92,746.12	2,253.88
4222	Трошкови службених путовања у иностранству	– Дневнице – Транспорт – Хотелски смештај	80,000.00	80,000.00	0.00
4239	Остале опште услуге	Трошкови дигитализације грађе	68,540.00	67,500.00	1,040.00
Укупно			243,540.00	240,246.12	3,293.88

6 ЋИРИЛИЦА

Координатор: Синиша Стефановић

Пројектом предвиђена истраживања реализована су у највећој могућој мери. Спроведена је пилот-анкета коју су припремили мр Првослав Плавшић, психолог, и аутор.

Испитивање је спроведено као интернет-анкета и оно је, будући да никаквих сличних истраживања није постојало, дала емпиријски основ за рад на изради методолошки адекватне анкете на националном узорку. Добијени подаци, будући да се односе на активно и образовано становништво, дакле, читалачку публику употребљени су у истраживању проблема.

Упоредно томе, уз учешће мр Плавшића и мр Бојане Вукотић, библиотекара на раду у Матичном одељењу Народне библиотеке Србије одређени су параметри за спровођење статистичког истраживања књига и часописа. Резултати су се показали изузетно интересантним и корисним за даљу анализу проблема.

Све прикупљено употребљено је у раду с фокус групом којом су добијена мишљења издавача књига, која су веома важна за ово питање.

Целокупан рад показао се плодноним за сагледавање потпуне слике проблема положаја ћирилице у Србији, узрока и последица. Будући да се са овим истраживањем пројект завршава, писање кумулативног извештаја, због обиља грађе и осетљивости (културне, друштвене и политичке) теме саме још увек је у току.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планира но	Реализова но	Неутроше но
4239	Трошкови истраживања у архивима и библиотекама	Скенирање и фотокопирање грађе	15,000.00	15,000.00	0.00
4235	Ауторски уговор	Надопуњавање статистике о штампаним издањима (2012 - 2017) Израда интернет анкете о употреби ћирилице Ангажовање стручњака	175,000.00	169,586.45	5,413.55
4237	Услуга достављања припремљених оброка	Кетеринг (фокус групе)	30,000.00	30,000.00	0.00
Укуп но			220,000.00	214,586.45	5,413.55

7 МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА

7.1 Промоција и имплементација УНЕСКО Конвенције о заштити и унапређењу културне разноликости

Координатори: Бојана Субашић, Маријана Миланков

Конвенција о заштити и унапређењу разноликости културних израза је правно обавезујући међународни споразум који обезбеђује да уметници, стручњаци у култури и грађани широм света могу слободно да креирају, објављују и уживају широк спектар културних добара, услуга и активности, укључујући и сопствену. Конвенција је усвојена 2005. године на 33. Генералној скупштини Унеска, а Србија је истој приступила 2009. године, када је усвојен *Закон о потврђивању Конвенције о заштити и унапређењу разноликости културних израза* („Сл.гласник Р.Србије“ бр. 49/2009). Од 2010. године Завод за проучавање културног развитка је, уз Министарство културе и информисања, ангажован као партнер у активностима у вези са промоцијом и имплементацијом Конвенције 2005.

Рад на имплементацији Конвенције у 2018. години подразумевао је завршетак израде другог Националног четворогодишњег извештаја о реализацији Конвенције 2005 са статистичким анексом, што је једна од обавеза земаља потписница. Рад на извештају започет је 2017. године и подразумева:

- прикупљање свих релевантних података о културној политици и мерама које су усмерене на имплементацију Конвенције 2005, коришћењем различитих техника (деск истраживање, интервјуи, комуникација са другим релевантним институцијама), као и преглед свих мера других јавних политика који се тичу области културе и Конвенције 2005. Преглед мера подељен је у неколико сегмената: културне политике (до 10 мера), међународна културна сарадња (до 6 мера), преференцијални третман (до 6 мера), интеграција у политике одрживог развоја (6 националних, и 6 мера које имају међународни карактер, трансверзална питања (најмање једна мера), родна равноправност (најмање једна мера), млади (најмање једна мера).
- прикупљање статистичких података за потребе Статистичког анекса (економски аспекти културе, издаваштво, музичка индустрија, медији, информационе технологије, културна партиципација).

За потребе израде четворогодишњег извештаја, а у циљу извештавања цивилног сектора, успостављена је сарадња са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом и Асоцијацијом независна културна сцена Србије. Поред рада на четворогодишњем извештају, настављен је рад на ЦДИС методологији и коначном уобличавању текста Техничког извештаја. Усаглашен је изглед и финализиран Аналитички сажетак.

Поводом Светског дана културне разноликости за дијалог и развој, 22. маја 2018. године, у просторијама Завода за проучавање културног развитка уприличена је промоција издања „Пре-обликовање културних политика: подстицање креативности у циљу развоја“, на коме су учествовали министар културе Републике Србије, г. Владан Вукосављевић,

председник Комисије Републике Србије за сарадњу са Унеском, проф. др Горан Милашиновић, шеф Унеско катедре за културну политику и менаџмент и експерт Унеска за имплементацију Конвенције 2005, проф. др Милена Драгићевић Шешић и експерт из области креативне економије, др Христина Микић, чија Група за креативну економију је носилац пројекта финансираног из Међународног фонда за културну разноликост.

У оквиру међународне сарадње са Унеском, у децембру 2018. године, директор Завода за проучавање културног развоја, др Вук Вукићевић је, присуствовао 12. редовном заседању Међувладиног комитета за културну разноликост. Међувладин комитет за заштиту и унапређење разноликости културних израза (у даљем тексту Комитет) одржао је 12. редовно заседање у периоду од 11. до 14. децембра 2018. године, у седишту Унеска у Паризу.

Делегацију Србије, у својству потписнице Конвенције као посматрача у раду Комитета, чинили су др Вук Вукићевић, представник Завода за проучавање културног развоја, Националне контакт тачке за имплементацију Конвенције (предвиђено чланом 9. и 28. Конвенције), и представница Сталне делегације Републике Србије при Унеску, Данијела Чубрило, отправник послова.

На заседању је разматрано 14 тачака дневног реда и усвојено 14 одлука. Усвојене одлуке су доступне на следећој интернет страници. <https://en.unesco.org/creativity/governance/statutory-meetings/intergovernmental-committee/12th>.

Једна од кључних одлука 12. заседања Комитета односила се на *усвајање мапе пута за имплементацију оперативних смерница Конвенције које се тичу стваралаштва у дигиталном окружењу*. У оквиру те тачке дневног реда, представник делегације Србије, др Вук Вукићевић је поздравио рад Секретаријата и истакао значај Отворене мапе пута за развој и ширење разноликости културних израза у контексту нових медија, који имају велики потенцијал за остваривање различитих идеја. У том погледу, додао је да је веома важно поштовање ауторских права и заштита интелектуалне својине у дигиталном окружењу. Такође је истакао да се у *Србији предузимају бројне мере и активности који доприносе циљу да се подржи и унапреди културна разноликост у дигиталном окружењу*, те да је предлошен и усвојен значајан број докумената који то имају за циљ, као и да је у Министарству културе и информисања основан посебан Сектор за развој дигиталне истраживачке инфраструктуре у области културе и уметности. У излагању је подвукао и да Србија остаје отворена за све иницијативе које могу допринети унапређењу културне разноликости у дигиталном окружењу, свесни постојећих опасности и додатних мера опреза које се морају подузмати.

Током последњег дана одржавања Комитета, пре званичног програма, одржан је *састанак свих Контакт тачака за Конвенцију 2005*. Директор Завода, др Вук Вукићевић, се том приликом захвалио Секретаријату за организовање овако значајног сусрета и представио активности Завода за проучавање културног развоја у својству Контакт тачке за Србију. Истакао је да Завод редовно обавештава стручну и ширу јавност о позивима за конкурисање за средства Међународног фонда за културну разноликост, да учествује у писању Четворогодишњих извештаја и указао на важност делатности Завода за допринос реализацији главних циљева Конвенције, посебно у смислу спровођења различитих истраживања у култури и вођењу националне статистике у култури, што је значајно за креирање и спровођење културне политике засноване на чињеницама. У обраћању присутнима на скупу Контакт тачака, представник Србије је нагласио и спремност за

сарадњу са представницима других земаља, у циљу унапређења активности на плану промоције Конвенције 2005, јачања партнерстава на овом пољу и размене идеја и искуства.

7.2 Извештај о међународним активностима

На позив организатора, Дунавске мреже, од 12. до 15. јула директор и истраживач Завода Дејан Загорац боравили су у Улму, покрајини Баден Виртемберг у Савезној Републици Немачкој.

Првог дана посете, обишли су „Кућу сусретања“ где је одржан састанак са организаторима из организације Дунавска мрежа а затим су присуствовали завршном делу конференције поводом 10. годишњице Европске дунавске академије која се одржава под мотом „Градити мостове“. На скупу су између осталих говорили Гинтер Чиш, председник Скупштине града Улма, Кристоф Дал, директор Фондације Баден Виртемберг као и професор Петер Ленгер, представник Дунавске Академије. Након тога, састали су се са другим учесницима конференције о нематеријалном наслеђу у Дунавском региону на штанду организација цивилног друштва на Дунавском фестивалу који се одржава на обе обале Дунава у Улму и Новом Улму.

Другог дана посете, присуствовао су Конференцији „Нематеријално наслеђе у Дунавском региону – национално добро или допринос проналажењу европског идентитета“. Скуп је отворила Тереза Шопер, државна секретарка у влади покрајине Баден Виртемберг, а поздравне речи дали су Мартин Бендел, градоначелник Улма и Михаел Вебер, ректор Универзитета у Улму.

После пленарних излагања које су одржали еминентни професори са универзитета у Бечу и Фрајбургу као и предавачи из Немачке и Бугарске, поподне се радило по радионицама. На радионици 3 „Национална традиција и културно наслеђе“, коју је модерирала Надежда Храпкива са Универзитета за треће доба, уводно излагање су имали др Вук Вукићевић, директор и Дејан Загорац, истраживач Завода за проучавање културног развитка, који су представили Завод и наше активности на очувању нематеријалног културног наслеђа у Србији. На крају другог дана, представници Завода присуствовали су друштвеном догађају на којем су представници разних подунавских земаља представили своје игре, песме и гастрономију.

Трећег дана посете, обишли су најзначајније улмске музеје: Музеј културе хлеба, где су разговарали са кустоскињом Изабел Грешат и Музеју Подунавских Немаца, где их је примио и кроз Музеј провео Кристијан Глас, директор. Након тога, представници Завода присуствовали су скупштини Дунавске мреже, под председавањем Кармен Штаделхофер, председнице Удружења. На Скупштини је једногласно одлучено да у Извршни одбор овог угледног удружења буде изабран др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка.

Током боравка у Улму представници Завода имали су прилику да контактирају са многим колегама из различитих земаља, који са задовољством прихватају сарадњу са Заводом на различитим активностима и пројектима.

Пошто је директор Завода за проучавање културног развитка др Вук Вукићевић у јулу 2018. године именован за члана Управног одбора организације посвећене сарадњи подунавских земаља чије седиште је у Немачкој, примио је позив за учешће на 7. *Форуму Европске уније о Дунавској стратегији* у Софији од 18. до 19. октобра 2018. Истраживач

Завода за проучавање културног развитка, Богдана Опачић, је у септембру 2018. године конкурисала код *Joint Research Centra* који подржава Европска комисија за Дунавску стратегију, за финансирање путних трошкова и смештаја на 7. Форуму Европске уније о Дунавској стратегији. *Joint Research Center* је подржао учешће истраживача Богдане Опачић на Форуму и обезбедио авионски превоз и хотелски смештај. Једна од главних тема Форума била је очување културног наслеђа Дунавског региона. Поред осталих, исход ових састанака је био и наставак сарадње са Дунавском мрежом који је посвећен писању апликација за ЕУ програм Ерасмус плус. На састанку управног одбора ове организације у Загребу у месецу децембру представници установа и организација из Немачке, Хрватске, Словеније, Румуније и Бугарске сложили су се да Завод за проучавање културног развитка буде координатор заједничког пројекта са којим се планира конкурисање у оквиру Ерасмус плус програма.

У оквиру међународне сарадње током 2018. године представници Завода за проучавање културног развитка су у периоду од 25. до 27. септембра 2018. године били у радној посети Букурешту. Наиме, том приликом потписан је Меморандум о сарадњи Националног института за истраживања у култури и тренинге из Букурешта и Завода за проучавање културног развитка. На састанку су представљена истраживања две институције и разговарало се о могућностима развоја заједничких истраживачких пројеката, као и о конкурисању код међународних европских фондова. Почетком септембра месеца 2018. године Завод за проучавање културног развитка је постао члан ENCATC мреже - Европске мреже за образовање у области менаџмента у култури и културних политика, која има статус званичног партнера Унеска и посматрача у одређеним телима Савета Европе, а њено седиште се налази у Бриселу. ENCATC мрежа је организовала 26. конгрес у Букурешту, под називом „Шта је културни хоризонт?“, на којој су присуствовали директор Завода за проучавање културног развитка, др Вук Вукићевић, и Богдана Опачић, истраживач.

На Скупштини ENCATC мреже су остварени бројни контакти и том приликом је упућен позив представнику Завода да учествује на Генералној скупштини Компениума културних политика и трендова у Риједи 9. и 10. децембра, од стране извршне директорке ове организације Хелен Џонсон. Учешће на овом догађају је омогућило ближе упознавање са радом ове организације која је била подржана од стране Савета Европе, а сада окупља у своје чланство представнике 16 министарстава културе и културних института и друге актере активне у области културне политике.

7.3 Извештај са пленарног састанка ЕГМУС-а, групе за званичну статистику на европском нивоу

Састанак је одржан 11. и 12. октобра у Музејском документационом центру у Загребу. Било је укупно 26 учесника: 24 представника 12 земаља, односно институција које прате званичну статистику о музејима на националном нивоу, као и 2 представника ЕУРОСТАТ-а (листа учесника је у Прилогу бр. 1). Програмом је било предвиђено да званични део састанка траје оба дана од 9 до 16:30 (Прилог бр. 2), с тим што је састанак оба дана трајао до 17:30, при чему је била организована и радна вечера 11. октобра од 20 до 22:30.

Пленарни састанци организују се на годишњем нивоу, а представници Завода за проучавање културног развитка први пут су били присутни, пошто је Завод позван да се прикључи ЕГМУС-у 2017. године, када су и статистички подаци о музејима Србије први пут постали саставни део ове европске базе података.

С обзиром на значај састанка, представници Завода били су Вук Вукићевић, директор, и Биљана Јокић, руководилац пројекта е-Култура, који обухвата и податке о музејима.

Главна тема овогодишњег састанка била је статистика бесплатних улаза у музеје (тренутна ситуација, промене током последњих десет година, ефекти и планови за наредни период). Било је предвиђено да представници сваке земље приреде презентацију, која је поред главне теме могла да обухвати и друге релевантне статистичке податке о музејима на националном нивоу, као и информације о самој установи која се тиме бави. То је била прилика да се учесницима скупа представи Завод и пројекти Завода од посебног значаја за музеје – поред система е-Култура, то су анкетна истраживања публике музеја и музејских фестивала, као и истраживања о културној партиципацији опште популације и посебних група.

Поред главне теме скупа, део састанка посвећен је проблему „не-посетилаца“ музеја (значење појма, могућности мерења и примењена методолошка решења). Будући да је једна линија истраживања Завода посвећена управо овој теми, упознали смо учеснике скупа са тим, што је изазвало велико интересовање, посебно представника ЕУРОСТАТ-а, који су предложили да приредимо материјал за сајт ЕГМУС-а, где се иначе архивирају информације о значајним пројектима о музејима са посебним акцентом на методолошким решењима.

Значај део састанка односио се на континуирану дискусију о могућностима усклађивања методолошких решења на националном нивоу. Представници ЕУРОСТАТ-а презентовали су резултате компаративне анализе националних извештаја о музејима и истакли листу тема за даљу дискусију у циљу стандардизације и упоредивости података. Договорено је да учесници скупа размотре резултате анализе на националном нивоу, издвоје потенцијалне проблеме и решења и доставе их представницима ЕГМУС-а и ЕУРОСТАТ-а до 1.12.2018. године.

У завршном делу састанка, када се дискутовало о додатним могућностима сарадње институција које се баве статистиком о музејима на националном нивоу, директор Завода предложио је да се размотри могућност за објављивање посебног темата часописа „Култура“, који би био посвећен управо релевантним темама од значаја за међународне компаративне анализе везане за рад музеја, у области културе, што је наишло на веома позитивну реакцију присутних.

Истраживач Завода др Маша Вукановић је учествовала на конференцији “Sharing Arts and Heritage” коју је од 18. до 20. октобра 2018. године у холандском граду Лејвардену (Leeuwarden) у оквиру манифестације Leeuwarden – European Capital of Culture 2018 организовао LKCA (Dutch National Centre for Expertise for Cultural Education and Amateurs Arts, тј. Холандски национални центар за експертизе за културну едукацију и аматерске уметности). Под окриљем ове организације су четири мреже: ACENET (који окупља доносиоце одлука, јавне службенике и стручњаке који раде на пољима уметничке и културне едукације. Детаљније на www.aceneteurope.net), AMATEO (European Network for Active Participation in Cultural Activities, amateri), ENO (European Network of Observatories in the Field of Arts and Cultural Education чији је циљ да обезбеђује размену истраживачких налаза и иновативних пракси и стимулише нова истраживања. ENO мрежу чине националне опсерваторије. Детаљније на: www.eno-net.eu) и STEP (Project on European Theatre System, обрнути акроним: STEP, који се бави истраживањима потребним за успостављање система

компаративних истраживања позоришта у малим европским државама. За сада су укључене Холандија, Малта, Ирска, Исланд, Словеније, Естонија и Мађарска.

Подршку конференцији пружили су Фреислан комитет за културу (који је међу организаторима програма ЕПК) и The Cultural Participation Fund in The Netherlands.

У оквиру конвенције одржана су два кључна предавања:

- На самом отварању key – note излагање „Cultural Capabilities for Everyone“ одржао је проф. Nick Wilson са Collegue of London, који је ко-аутор извештаја „Towards cultural democracy. Promoting Cultural Capabilities for everyone“.
- Друго key-note излагање, на самом крају конференције, одржао је Wayne Modest руководилац Research Centre for Material Culture, који је главна истраживачка станица „Afrika Museum“ у Берген Далу, Етнографског музеја у Лејдену и Tropenmuseum у Амстердаму, и бави се истраживањима етнографских колекција у музејима).

Сам рад на конференцији био је конципиран по принципу радионица, а које су осмишљавале и водиле четири поменуте мреже.

Истраживача Завода, др Вукановић, позвала је АМАТЕО мрежа те је и пажња посвећена пре свега радионицама везаним за аматеризам. Уводну реч на радионици „Need for Amateur Data“ имао је проф. John Lieven са одељења за социологију белгијског Гент Универзитета који је представио досадашња белгијска истраживања и најавио моделе упитника за истраживања аматеризма на европском нивоу. У оквиру ове радионице представљени су заводски пројекти у области аматеризма (Досије културе Београда из 1981. и „Културно – уметнички аматеризам – снага културе“ из 2012). На позив АМАТЕО истраживачке групе др Вукановић се укључила у рад те групе а међу првим активностима планираним за 2019. годину јесте тестирање упитника о аматерским позориштима у више европских земаља. Такође, у контексту заједничких мањих (пилот) пројеката договорено је да се Завод укључи у израду АМАТЕО базе података о истраживањима аматеризма (квантитативним и квалитативним) у досадашњем периоду на словенским језицима (за сада чешки, хрватски и српски). У том смислу, интензивирана је сарадња са Хрватским сабором културе чији је секретар и руководилац ове под-групе у истраживачкој групи АМАТЕО. Наредни радни састанак истраживачке групе АМАТЕО заказан је за крај маја 2019. године у Водицама код Шибеника (Хрватска) док је централни АМАТЕО догађај 2019. године планиран за почетак јуна 2019. године у Новом Саду са Савезом аматера Војводине као главним организатором. Са представницом САВ, гђом. Салатић, договорено је да се у наредном периоду евентуално прецизира могућа сарадња Завода на овом догађају.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4222	<ul style="list-style-type: none"> – Услуга авио превоза путника – Услуга хотелског смештаја 	Авио превоз, хотелски смештај и дневнице током међународних активности Завода	562,500.00	562,500.00	0.00

	– Дневнице				
Укупно			562.500,00	562,500.00	0.00

8 ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

8.1 Часопис Култура

Секретар редакције: Пеђа Пивљанин

Часопис *Култура* је научни часопис категоризован у *Регистру научних часописа* Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије под ознаком М 51 у групи часописа за историју, историју уметности, етнологију и археологију.

Часопис *Култура* је 2010. године успео да врати редовност објављивања (издавања) на тромесечном (кварталном) нивоу, а то подразумева да први број у години излази током пролећа, други током лета, трећи током јесени, а четврти током зиме на прелазу из једне у другу годину. Редовност се наставила у 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018. години. Од првог броја у 2013. години (број 138) часопис *Култура* је прешао са латиничног на ћирилично писмо с напоменом да ће се текстови аутора из региона (Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска и Словенија) који пишу на латиници, објављивати на латиничном писму.

У пролећном 158. броју часописа *Култура* објављене су две теме. Уредница прве теме *Медијске интерпретације* јесте проф. др Дејана Прњат, предавач на Академији уметности у Новом Саду а уредник друге теме *Шта је то средњи век – из перспективе дијалога истока и запада* јесте проф. др Далибор Кличковић са Филолошког факултета у Београду.

Порука уреднице теме *Медијске интерпретације* јесте да у свету око нас и појавама у њему сваки појединац додељује значење у складу са својим знањем, искуством, веровањем, системом вредности, предрасудама, па иако живимо у истом свету, могло би се закључити да се наше стварности разликују. Тако се у процесу комуникације свака порука на путу од пошиљаоца до примаоца интерпретира најмање два пута, а треба узети у обзир и шум који, такође, може утицати на модификовање поруке. Ствар се усложњава када се порука шаље путем медија масовне комуникације, јер сваки медиј има своје карактеристике које условљавају облик поруке. И мада се креатор медијске поруке може видети као интерпретатор стварности, за њено разумевање кључна је медијска публика, која на основу својих карактеристика филтрира поруку мењајући њен облик и тек кроз сопствену интерпретацију одређује њено крајње значење.

Порука уредника теме *Шта је то средњи век – из перспективе дијалога истока и запада* јесте да српски и јапански средњи век теку приближно истим временским коритом, а у историји обеју земаља обављани су у више наврата радови на откривању и чишћењу тих корита јер се пробудила слутња да је нешто вредно у нашим културама настало управо за тих давних столећа. У Јапану, средњи век је продужавао своје духовно трајање и касније а његово наслеђе није било потпуно одумрло – свој дуг према древним песницима за које је

песма била и пут духовни признао је и Мацуо Башо. С овим песником кратке форме а дугог трајања наш читалац одавно разговара, несвестан тога да су му тиме саговорници и други знаменити гласови Јапана кроз векове: Саигјо, Соги, Сешу или Рикју, а још даље у прошлост – нико други до древни китајски мудраци Лао Це и Чуанг Це.

Промоција 158. броја *Културе* је одржана 1. октобра 2018. године у галерији Завода за проучавање културног развитка. На промоцији часописа су говорили проф. др Дејана Прњат, уредница теме *Медијске интерпретације* у 158. броју, др Владислава Гордић Петковић, главна уредница часописа *Култура* и др Вук Вукићевић, одговорни уредник часописа *Култура* и директор Завода за проучавање културног развитка.

Летњи 159. број часописа *Култура* бавио се темом *Стогодишњица присаједињења Војводине Србији*, чији је уредник проф. др Слободан Бјелица са Филозофског факултета у Новом Саду и темом *О архитекти Николи Добровићу* коју је уредио и приредио проф. др Александар Кадијевић са Филозофског факултета у Београду.

Порука уредника теме *Стогодишњица присаједињења Војводине Србији* јесте да је то био процес од епохалног историјског значаја, који још увек није у потпуности научно расветљен. Развој идеје присаједињења пречанских Срба матици Србији можемо пратити још од Темишварског сабора 1790. године – тада артикулисана кроз захтев за посебном српском територијом на простору Аустријске царевине. У форми Српске Војводине, а потом и Војводства Србије и Тамишког Баната, српска аутономија под круном Хабсбурговаца постојала је током и након Револуције 1848/49. године. Иако краткотрајна, Српска Војводина била је инспирација политичким првацима пречанских Срба у наредним деценијама, обележеним интензивним процесом мађаризације. Први светски рат је коначно покренуо процес присаједињења Војводине Србији, процес у коме су осим српске дипломатије и војске, као и великих сила, активно учествовали и војвођански Срби – као страдалници, интернирци, заробљеници, добровољци. Победоносан поход српске војске након пробоја Солунског фронта и распад Аустроугарске монархије у јесен 1918. године пружили су пречанским Србима могућност да јавно изразе своја дуго потискивана национална осећања. Бирајући хоће ли у југословенску државу ући „преко Београда” или „преко Загреба”, Војвођани су (за разлику од нпр. српске елите из Босне и Херцеговине) изабрали непосредно припајање Србији, што је и проглашено на новосадској Великој народној скупштини Срба, Буњеваца и осталих Словена из Баната, Бачке и Барање, 25. новембра 1918. године. Нажалост, политичке околности нису дозволиле да истим путем крену и Срби Сремци, који су још пуних шест година (до 1924. године) морали да воде тешку политичку борбу за коначну еманципацију од хрватске управе. Недвосмислено изјашњавање народа за отцепљење војвођанског простора од Угарске није било довољно да се процес присаједињења оконча – тек је потписивањем Тријанонског мира, јуна 1920. године, коначно стављена тачка на дугогодишње напоре Срба са обе стране Саве и Дунава за уједињењем у заједничку државу. Сећајући се тог славног времена и знаменитог нараштаја који је у њему делао, у прилици смо да читаоцима „Културе” понудимо шест радова који разоткривају неке од контроверзи које су обележиле процес присаједињења Војводине Србији.

Порука уредника теме *О архитекти Николи Добровићу* јесте да је Добровић оставио неизбрисив траг у архитектури централне и југоисточне Европе између два светска рата, као и у првим деценијама социјалистичке Југославије. Генерације савременика доследно је упућивао ка најнапреднијим уметничким стремљењима. Градио је објекте различитих намена, почев од стамбених, до угоститељских, војних, здравствених, саобраћајних и меморијалних. У досадашњим историографским освртима, периодизација његовог стручног

рада је систематизована на прашко, дубровачко и београдско раздобље. С обзиром на досадашњи степен проучености Добровићевог опуса, као и на потребу актуелизовања његове свестране еманципаторске улоге, у Заводу за проучавање културног развитка је крајем децембра 2017. године одржан пригодан научни скуп „Никола Добровић – 50 година после”, примарно фокусиран на мање расветљене теме из његовог живота и рада. Надахнутом беседом скуп је свечано отворио академик арх. Милан Лојаница. Током једнодневних пленарних сесија, преиспитани су устаљени методи рецепције Добровићевог дела и понуђени нови. Отуд се и резултати приређеног симпозијума приказују у овом броју часописа „Култура”, систематизовани кроз прилоге посвећених истраживача.

Представљање летњег 159. броја је одржано 1. новембра 2018. године у просторијама Завода за проучавање културног развитка. На представљању су говорили проф. др Слободан Бјелица, уредник теме *Стогодишњица присаједињења Војводине Србији* у 159. броју, др Владислава Гордић Петковић, главна уредница часописа *Култура* и др Вук Вукићевић, одговорни уредник часописа *Култура* и директор Завода за проучавање културног развитка.

Уз јесењи 160. број бележен је јубилеј часописа па је тема била одговарајућа *Култура и демократија – 50 година часописа Култура* коју је приредила и уредила проф. др Весна Ђукић са Факултета драмских уметности у Београду.

Порука уреднице теме *Култура и демократија* јесте да је нужно ново читање старе теме и то видимо већ и у томе што ју је осамдесетих година прошлог века др Стеван Мајсторовић, оснивач Завода за проучавање културног развитка и покретач часописа *Култура*, читао из перспективе односа између државе и културе са становишта „социјалистичке демократије”, а ми је читамо из перспективе демократске транзиције и консолидације посттоталитарног друштва. У том смислу се проширио и опсег тема и проблема које проучавамо. Данас имамо знатно више актера у култури који у јавни простор уносе мноштво идеја и вредносних система такмичећи се за право на доношење кључних одлука у свих пет арена које чине интерактивни систем демократског друштва. Он производи практично дејство на културни систем – како са становишта политике (демократско политичко друштво, демократски избори на свим нивоима децентрализоване државне управе и слично), владавине права (заштита права на културу, верских слобода и других грађанских права), економије (плурализам власништва, тржишна и социјална економија, друштвена одговорност, профитне и непрофитне културне делатности), тако и са становишта јавне администрације (транспарентност, систем квалитета, сарадња, иницијатива, иновација, одговорност и слично) и грађанства (солидарно изражавање различитих вредности и идеја у које верују самоорганизоване групе, покрети и појединци аутономни у односу на државу). Зато се однос између културе и демократије данас може читати без страха од репресије тоталитарног режима, али са знатно вишим степеном одговорности за резултате јавних практичних политика које држава води у области културе. Четири деценије након Мајсторовића, о овоме, поред теорија културе и уметности, имају шта да кажу бројне научне дисциплине, почев од политикологије, антропологије, социологије, психологије, историје, филозофије, филологије, педагогије, теологије, економије.

Обележавање јубилеја 50 година часописа *Култура* је, осим новог 160. броја са темом *Култура и демократија*, имало још 3 сегмента а то су:

- а) Поводом педесет година *Културе*, часописа за теорију и социологију културе и културну политику, Завод за проучавање културног развика је припремио и објавио интернет презентацију, која на адреси casopiskultura.rs омогућава претраживање свих текстова објављених у часопису према различитим критеријумима. На интернет презентацији су у пдф формату доступни сви текстови објављени у часопису од 1. до 161. броја, односно од 1968. до 2018. године. Поред тога, нова презентација садржи кратак историјат, рубрику о редакцијама и вести о часопису, а садржај је доступан на ћириличном и латиничном писму. Осим наведеног, урађена је и апликација за мобилне телефоне, под називом „Часопис Култура”, која има више функционалности и која исто тако нуди могућност лаке и прегледне претраге, а коју је могуће преузети коришћењем Google Play-а (најбрже се долази до апликације часописа ако се на Google Play налогу упише *Culture magazine* како је *Google Play* регистровао часопис). Верујемо и надамо се да ће се постављањем посебног сајта и апликације часописа *Култура* постићи боља видљивост и доступност текстова свим заинтересованим у земљи и иностранству. На уносу података на новом сајту часописа *Култура* су радили на почетку Марко Марушић а затим је рад наставила Ивана Милаковић која је као спољни сарадник и даље ангажована на уносу података на енглеском језику.
- б) Поводом педесет година часописа *Култура* Филмске новости су реализовале филм о часопису *Култура* у којем су гостовали министар културе и информисања Републике Србије господин Владан Вукосављевић, уредници и угледни сарадници који су говорили о токовима часописа у протеклих пет деценија.
- в) Поводом јубилеја приређена је документарна изложба која се састоји од укупно 18 паноа на којима су наизменично приказани текстови о историјату, редакцијама и издавачким саветима, темама и ликовним прилозима као и фотографије насловница појединих бројева и фотографија са промоција часописа *Култура*.

Свечаност обележавања јубилеја часописа *Култура* је одржана 5. децембра 2018. године у галерији и клубу Завода за проучавање културног развика. У првом делу скупа су говорили министар културе и информисања Републике Србије, господин Владан Вукосављевић, господин мр Триво Инђић, покретач часописа *Култура*, др Владислава Гордић Петковић, главна уредница и др Вук Вукићевић, одговорни уредник часописа *Култура* и директор Завода за проучавање културног развика. У другом делу свечаности је премијерно приказан филм о часопису *Култура* и након тога у галерији Завода отворена изложба.

Зимски 161. број часописа *Култура* има две теме. Прва тема је *Југославија и култура – културна политика, промене, феномени*, чији су уредници др Александар Раковић из Института за новију историју Србије и Татомир Тороман, виши кустос Музеја Југославије. Друга тема је *Естетика данас* коју су уредиле и приредиле проф. др Дивна Вуксановић са Факултета драмских уметности у Београду, проф. др Ива Драшкић Вићановић са Филолошког факултета у Београду и доц. др Уна Поповић са Филозофског факултета у Новом Саду.

Порука уредника прве теме *Југославија и култура – културна политика, промене, феномени* јесте да објављени радови приказују актуелна истраживања о југословенској културној политици, у различитим периодима југословенске државе, друштвеним променама и културним феноменима, и то не само у пољу високе културе, научне културе, образовне културе и уметности, већ и у популарној култури, спортској култури, народној култури, као и о улози културе у свакодневном животу Југословена. Академској и културној јавности су

крз ову тему приказана актуелна истраживања и текућа промишљања о културним питањима југословенске државе (1918–2006). Време социјалистичке или друге Југославије привукло је ауторима радова највише пажње, јер су њени културни феномени и даље најзанимљивији.

Порука уредница друге теме *Естетика данас* јесте да је естетика једна од оних филозофских дисциплина која у савременом свету и култури има широк простор деловања и значајну улогу: од фундаменталних филозофских промишљања естетског феномена као таквог, онтолошког статуса уметничког дела, проблема рецепције који подразумева епистемолошке анализе, проблема вредности, односно аксиолошког аспекта естетичког проблематизовања, дефинисања метода подобних естетичком истраживању, преко филозофских анализа савремене културе у којој естетичка арбитража има потпуни суверенитет, конституисања и одређења антрополошке естетике и естетичке антропологије, критике у оквиру филозофије медија која призму естетичке валоризације примењује на феномен масовних и мрежних медија, до промишљања посебних уметничких форми, њихових филозофских темеља и естетских специфичности. Тематска целина *Естетика данас* састоји се од осам текстова аутора/ки, естетичара/ки различитих генерација, који су се као теоретичари/ке развијали/е, између осталог, и у оквиру Естетичког друштва Србије, организације која ове године обележава 40 година постојања. У знаку тог јубилеја осмишљен је и темат *Естетика данас*. Естетичко друштво Србије је редовним научним скуповима током четири деценије постојања подстицало – и даље то чини – промишљање релевантних естетичких проблема, те снажан развој српске естетике у различитим смеровима, негујући српску естетику у контексту савремене светске естетичке сцене.

Представљање 161. броја часописа *Култура* одржаће се у просторијама Завода за проучавање културног развоја, а датум промоције биће накнадно одређен.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
5151	Набавка компјутерског софтвера	Библиометријска анализа; антиплагијаризам (програм за спречавање плагирања чланака), <i>ASEESTANT</i> – програм за електронско уређивање часописа који обезбеђује већу видљивост истог у међународним индексима и статистикама	60,000.00	43,260.00	16,740.00

4234	Услуга информисања	Уплата за услуге <i>CEON</i> -а – одређивање <i>DOI</i> бројева чланака у часопису, УДК бројеви текстова, Припрема за штампу и штампа четири броја часописа, позивница на промоцију, плаката поводом промоције, штампа визуала за изложбу поводом јубилеја 50 година постојања часописа <i>Култура</i>	1,359,800.00	1,355,640.00	4,160.00
4235	Услуга лектуре и коректуре	Лектура/коректура текстова за 4 броја часописа <i>Култура</i>	156,000.00	153,212.73	2,787.27
4231	Услуга превода текста и симултаног превођења	Превод и лектура текстова на стране језике	350,000.00	340,735.70	9,264.30
4232	Услуга програмирања	Дигитална платформа часописа <i>Култура</i>	300,000.00	300,000.00	0.00
4237	Услуга достављања припремљених оброка	Кетеринг	10,000.00	10,000.00	0.00
Укупно			2.235.800,00	2,202,848.43	32,951.57

Вишегодишње активности на промовисању нематеријалне кулурне баштине и гастрономије као њеног неодвојивог дела, настављено је и 2018. године припремом публикације „Укуси Златибора – гастрономска баштина“.

У оквиру пројекта обављено је четири студијске посете Златибору и околним местима, пре свега Ужицу и Чајетини. Разговарано је се више произвођача традиционалних производа од занатлија који се баве израдом злакуске грнчарије преко произвођача сухомеснатих и млечних производа до ресторатера и угоститеља.

Сарадница на пројекту била је Биљана Радовић из Локалне развојне агенције Ужице, која је у протеклих неколико година имала значајне пројекте из области гастрономије као нематеријалне баштине овог краја као што је био пројекта „Планински доручак“. Поред самих Краљевих вода обишли смо и сва значајнија села на Златибору, у којима живи и ствара велики број произвођача као што су Мачкат, Рожанство, Рудине, Мушвете, Крива река, Љубиш и Шљивовица.

Писане прилоге књизи дали су Љубивоје Ршумовић, познати књижевник родом из Љубиш, затим Саша Дрндаревић власник етно села „Терзића авлија“, Снежена Ђенић,

историчарка и директорка библиотеке у Чајетини, Боса Росић, етнолог и Биљана Ђорђевић, кустос Народног музеја у Београду.

Фотографије је радио професионални фотограф из Севојна Ранко Лазовић, а неколико фотографија уступиле су нам и институције са којима аутори сарађују пре свега Историјски архив Ужица и предузеће „Златиборац“.

Превод на енглески урадила је Јасмина Видојковић Величковић, дипломирани филолог, а прелом Ана Јовановић, дипломирани графички дизајнер.

Књига је припремљена за штампу, а њен излазак очекује се почетком 2019. године.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4221	Услуга хотелског смештаја и дневнице	Хотелски смештај Дневнице	70,000.00	58,336.86	11,663.14
4235	Ауторски уговор/ уговор о делу	Локални сарадници на терену Професионални фотограф Прелом публикације за штампу	164,640.00	145,341.41	19,298.59
4231	Услуга превода текста и симултаног превођења	Превод публикације на енглески језик	100,000.00	98,701.30	1,298.70
Укупно			334,640.00	302,379.57	32,260.43

9 ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАВАШТВО

9.1 Национални портал за културу Републике Србије

Координатор: Владимир Коларић

Учесници: Маја Тодоровић, Дејан Загорац, Слободан Мрђа, Биљана Јокић, Славко Спасић, Јелена Ђорђевић, Ивана Милаковић, Ивана Поповић, Душан Паучковић

Институционална сарадња: Министарство културе и информисања, Сектор за развој дигиталне истраживачке инфраструктуре у области културе и уметности; Влада Републике Србије, Канцеларија за информационе технологије и електронску управу; Факултет организационих наука Универзитета у Београду

Национални портал за културу Републике Србије представља званичну интернет презентацију културе и културног наслеђа Републике Србије, чији је циљ обједињавање и већа доступност информација о култури и културном наслеђу наше земље. Завод за проучавање културног развитка је узео учешћа у изради секција Портала под називом Интерактивна мапа и Времеплов.

У оквиру секције Интерактивна мапа, Завод је реализовао следеће активности: 1) провера сајтова установа у адресару, 2) превод назива установа на енглески, руски и кинески језик, 3) ажурирање комплетног списка библиотека (преузимање од Народне библиотеке Србије), 4) корекција мастер фајла (.xls) за адресар институција (додавање нових поља, јединствени ID бројеви за сваку установу), 5) формирање коначне верзије података са свим новим пољима у складу са предложеним класама установа, 6) додавање нових поља у базу е-Култура, 7) постављање података о одабраним класама установа на тестну верзију Портала, 8) слање званичног дописа на адресе, 9) унос корекција, 10) покретање јавне верзије Интерактивне мапе. Интерактивна мапа културе Србије, као сегмент Националног портала за културу, доступна је на сајту Министарства културе и информисања Републике Србије.

У сарадњи са Републичким геодетским заводом, подаци из интерактивне мапе су допуњени координатама за одабране групе установа културе, и као такве су приказане на порталу Геосрбија у оквиру Националне инфраструктуре геопросторних података.

У оквиру секције Портала Времеплов, који представља временску линију српске културе, реализоване су следеће активности: 1) утврђивање критеријума за израду временске линије, 2) утврђивање структуре појединачних одредница, 3) утврђивање категоријалне структуре, 4) израда одредница (преко шест стотина појединачних одредница до краја 2018. године), 5) израда базе података секције, 6) формулисање, слање дописа и комуникација са

установама културе и другим субјектима у вези са регулисањем ауторских права за коришћење фотографског материјала за потребе Портала, 7) формирање интерне базе података у сврху лакше класификације прикупљеног материјала.

Средства за израду и одржавање софтвера су коришћена заједно са средствима исте намене у оквиру пројекта е-Култура, који представља мастер базу података о институцијама културе, која се у целости користи и на Националном порталу за културу Србије. Средства су искоришћена за израду програмског пакета у складу са одређеним потребама портала у погледу структуре и обима података да би се омогућило ажурирање адресара и прикупљање података дефинисаних за посебне области.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неустрошено
4235	Уговори о делу	Сарадници за прикупљање и припрему материјала за портал	500,000.00	499,454.18	545.82
4231	Услуга превода текста	Превод текстова за портал	300,000.00	268,122.66	31,877.34
4232	Услуге за израду и одржавање софтвера	Програмирање портала	200,000.00	200,000.00	0.00
Укупно			1,000,000.00	967,576.84	32,423.16

10 ПРОГРАМИ

10.1 Циклус трибина „Стеван Мајсторовић”

Координатор: Вук Вукићевић

Сарадници: Маја Маринковић, Дејан Загорац и Сениша Стефановић

Мај 2018.

ПРЕ/ОБЛИКУЈУЋИ КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ: ПОДСТИЦАЊЕ КРЕАТИВНОСТИ У ЦИЉУ РАЗВОЈА

Поводом Међународног дана културне разноликости, 22. маја у Заводу за проучавање културног развоја одржана је промоција књиге "Пре/обликујући културне политике: подстицање креативности у циљу развоја".

Учесници: Владан Вукосављевић, министар културе и информисања, проф. др Горан Милашиновић, председник Националне комисије за сарадњу са Унеско, проф. др Милена

Драгићевић Шешић, чланица Националне комисије за сарадњу са Унеско, др Христина Микић из Групе за креативну економију, др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка,

Јун 2018.

КУБАНСКА КУЛТУРА ДАНАС

Учесници: Њ.Е. Густаво Триста дел Тодо, амбасадор Републике Кубе у Србији, Франсиско Лопез Сача, писац и театролог са Кубе, Горан Радовановић, филмски редитељ, др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка.

Новембар 2018.

КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ И КУЛТУРНА ПОЛИТИКА ЦРНОГ ТАЛАСА У СРПСКОМ ФИЛМУ

Учесници: Богдан Златић, аутор књиге „Црни талас у српском филму“, Саша Радојевић, филмски редитељ, критичар и теоретичар филма, Иван Велисављевић, филмски критичар и теоретичар, др Владимир Коларић, теоретичар културе и уметности из Завода за проучавање културног развитка.

Децембар 2018.

У ДРУШТВУ НАЈБОЉИХ – ВОКАЛНА ГРУПА "ПИРОЋАНКЕ", ОРКЕСТАР И СОЛИСТИ - представљање монографије

Уредник монографије: доц. др Весна Миленковић; приређивачи: Василије Петровић, Славица Цветковић, доц. др Дејан Миленковић

Учесници: проф. др Бранимир Стојковић, Факултет политичких наука, Београд; проф. др Димитрије Големовић, Факултет музичке уметности, Београд; проф. др Никола Рацков, Факултет музичке уметности, Београд; проф. др Андрија Димитријевић, Факултет драмских уметности, Београд; проф. др Драгана Динић, Висока школа социјалног рада, Београд; доц. др Весна Миленковић, Висока школа за комуникације, Београд.

„СПОМЕНИЧКО-МЕМОРИЈАЛНИ КОМПЛЕКС ЈЕВРЕЈСКОГ ГРОБЉА У БЕОГРАДУ“ - представљање монографије

Учесници: Војислава Радовановић, директор Јеврејског историјског музеја; Барбара Панић, аутор, кустос Јеврејског историјског музеја; проф. др Никола Шуица, Факултет ликовних уметности и др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка.

„ОКАМЕЊЕНО СЕЋАЊЕ: МЕМОРИЈАЛИЗАЦИЈА ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА“ - трибина/предавање

Учесници: Дејан Ристић, историчар, Раде Мрљеш, архитекта-конзерватор из Завода за заштиту споменика културе града Београда и др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка.

„АУТОРСКА И СРОДНА ПРАВА, ТЕМЕЉ РАЗВОЈА КРЕАТИВНЕ ИНДУСТРИЈЕ“

Учесници: др Милош Константиновић, директор Организације за остваривање репрографских права Србије; Небојша Берез, уредник базе података новинске агенције Тањуг, Душан Мијатовић, адвокат специјализован за област ауторских и сродних права, др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка.

„ПРОСВЕТА И КУЛТУРА – САРАДЊА, ИЗАЗОВИ И ПРЕПОРУКЕ“

Повод за одржавање трибине је промоција резултата истраживања Завода за проучавање културног развитка „Просветни радници – културно образовање и културна партиципација“, у оквиру којег је посебно обрађена тема актуелне сарадње основних школа и установа и удружења у култури из угла просветних радника.

Учесници: Оливера Тодоровић, помоћник директора Завода за унапређивање образовања и васпитања, Драгана Латинчић, кустос Музеја града Београда, Невенка Крагуљац, педагог у ОШ Филип Филиповић, др Ивана Ђерић, Институт за педагошка истраживања, Богдана Опачић, истраживач Завода за проучавање културног развитка, др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитка.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4221	Услуга друмског превоза путника и хотелског смештаја	Путни трошкови и смештај за учесника	37,500.00	17,206.00	20,294.00
4222	Услуга авио превоза путника	Путни трошкови	43,750.00	43,750.00	0.00
4235	Ауторски уговор	Модерирање	75,000.00	59,373.10	15,626.90
4234	Услуга штампања	Штампа плаката и позивница	15,000.00	15,000.00	0.00
4236	Угоститељске услуге	Ручак	40,000.00	40,000.00	0.00
Укупно			211,250.00	175,329.10	35,920.90

10.2 Галерија Завода

Координаторка: Драгана Мартиновић

Поводом педесетогодишњице Завода за проучавање културног развитка, током једног дела 2018. године, у галерији Завода, била је постављена документарна изложба о оснивању и развојном путу установе.

У другом делу године, била је отворена документарна изложба такође поводом јубилеја - 50 година од оснивања часописа *Култура*. На укупно 18 паноа, приказани су текстови који

говоре о историјату, редакцијама и издавачким саветима, темама и ликовним прилозима, као и фотографије насловница појединих бројева и са промоција часописа Култура.

Предвиђена средства за 2018. годину утрошена су за конзервацију слике Гордане Јоцић „Ботичелијево пролеће“ које је обавио Централни институт за конзервацију (ЦИК).

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4252	Услуга рестаурације (две уметничке слике)	Гордана Јоцић „Ботичелијево пролеће“, 1978. Радомир Дамњановић Дамњан, Без назива, 1961.	100,000.00	88,300.00	11,700.00
Укупно			100,000.00	88,300.00	11,700.00

10.3 Београдски контрапункт 2018 – Личне слике света у покрету

Иницијатор пројекта: Министарство културе и информисања Републике Србије

Извршна реализација: Завод за проучавање културног развитка

Руководилац пројекта: Вук Вукићевић

Сарадници: Владимир Коларић и Маја Маринковић

Основне информације о пројекту

Министарство културе и информисања Републике Србије, као покретач и покровитељ и Завод за проучавање културног развитка, као извршни реализатор организовали су друго издање међународног скупа „Београдски контрапункт – Личне слике света у покрету“ почетком јуна 2018. године.

Циљ „Београдског контрапункта“ је да окупи уметнике и мислиоце из различитих делова света, који својим радом значајно доприносе разумевању савремених светских токова, односно ситуације у којој се човек налази у данашњем времену. Идеја је да се у Београду, који је историјски обележен преплитањем различитих културних и цивилизацијских утицаја, отвори простор за директну и слободну размену знања и искустава између аутора који могу да понуде одговоре на основне изазове света у ком живимо.

Тема „Београдског контрапункта – Личне слике света у покрету“ за 2018. годину била је „Шта са глобализацијом у култури?“ - шта је данас глобализација, односно може ли да „преживи“ актуелни тренд обнове националних идентитета и мултиполарности на глобалном

нивоу? Каква је улога уметности и културе у глобалним процесима и како се они одражавају на даљи ток уметности и сам појам културе? Да ли уметност може и треба да трага за новим изражајним формама и могућностима како би се на адекватан начин суочила са све сложенијим и непредвидљивијим процесима на глобалном нивоу и све сложенијом и непредвидљивијом сликом света? Да ли и на који начин уметност у том процесу треба да се ослани на искуства савремене науке, филозофије и религије?

Дводневни програм одржан је 4. и 5. јуна у Југословенској кинотеци. Централни догађај конференције био је округли сто са темом „Шта са глобализацијом у култури?“ одржан у Свечаној сали Југословенске кинотеке. Учествовали су Џанг Кангканг (Кина), Гунар Кваран (Норвешка), Владимир Пиштало (Србија), Јуриј Пољаков (Русија), Франсиско Лопез Сача (Куба), Дејвид Хомел (Канада). Модератори разговора били су Емир Кустурица, редитељ и Владан Вукосављевић, министар културе и информисања Републике Србије.

У оквиру пратећег програма у Мултимедијалној сали Југословенске кинотеке одржана је трибина „Културе на путу свиле“ на којој су учесници износили своје ставове о питањима културних веза Србије и Кине и значају Кине за светску културну баштину. Учествовали су Цао Меи, Љанг Пинг, Љу Фанг, Баи Сјуе, Чен Тао, Владимир Кецмановић и Мирослав Момчиловић. Модератор разговора био је проф. др Радосав Пушић са Филолошког факултета Универзитета у Београду. Такође, у оквиру пратећег програма у Удружењу књижевника Србије одржан је и састанак делегације Кине са представницима репрезентативних удружења у култури из Србије.

Реализоване активности у 2018. години

Завод за проучавање културног развоја, као извршни реализатор пројекта, своје активности започео је крајем 2017. године израдом предлога концепта новог издања „Београдског контрапункта“ и састављањем шире листе потенцијалних учесника. У сарадњи са представницима Министарства културе и информисања направљен је избор учесника којима је упућен позив за учешће (у децембру 2017. и јануару 2018.) Преговори су трајали неколико месеци, а коначна листа учесника формирана је током маја месеца.

Организационе активности Завода обухватале су:

- позивање и преговоре са учесницима скупа;
- организацију путовања и хотелског смештаја;
- ангажовање преводаца (енглески, руски, шпански и кинески језик);
- изнајмљивање опреме за симултано превођење и тонско снимање;
- снимање главног и пратећег програма скупа у сарадњи са Филмским новостима;
- дизајн и штампу промотивног материјала;
- слање позива публици - представницима Универзитета у Београду, установа културе и медија;
- кетеринг и свечана вечера за учеснике;
- организацију излета за учеснике скупа (Опленац);
- организацију испраћаја гостију до аеродрома.

Одмах по завршетку догађаја, представници Завода радили су на изради транскрипта скупа и припреми текста за објављивање. Додатак посвећен „Београдском контрапункту“ објављен је у дневном листу *Политика* 30. јуна 2018. године.

У сарадњи са Филмским новостима монтиран је филм посвећен „Београдском контрапункту“ у трајању од 30 минута. Филм је приказан 19. септембра 2018. године на другом програму Радио-телевизије Србије.

У складу са планираним активностима, током јесени приређен је избор из транскрипта за потребе штампања вишејезичне публикације. Ангажовани су преводиоци за превод текста на пет језика: енглески, француски, руски, кинески и шпански језик. Публикација је објављена у децембру и тиме су закључени послови на „Београдском контрапункту“ за 2018. годину.

Конкурс „Новица Тадић“

Секретар комисије: Владимир Коларић

Институционална сарадња: Министарство културе и информисања Републике Србије,;
Факултет примењених уметности Универзитета уметности у Београду

На иницијативу Министарства културе и информисања Републике Србије Завод за проучавање културног развоја 19. јануара 2018. године расписао је књижевни конкурс за младе песнике „Новица Тадић“, у циљу подстицања стваралаштва младих песника на српском језику.

На конкурс је пристигло укупно 63 песничка рукописа песника из Србије, Црне Горе, Републике Српске и расејања, а стручна комисија за оцењивање рукописа, која је радила у саставу: др Недељка Бјелановић, Младен Весковић, Миломир Гавриловић, Никола Маринковић и др Драган Хамовић, на седници одржаној 2. марта 2018. године, донела је једногласну одлуку да Књижевну награду „Новица Тадић“ равноправно додели Јани Алексић из Београда, за рукопис „Аријел аноним“, Екрему Хамиду из Новог Пазара, за рукопис „Есхатон“ и Слађани Шимрак из Београда, за рукопис „Позамантерија“.

Награђеним ауторима је на свечаној додели одржаној у Министарству културе и информисања уручена диплома и плакета с ликом Новице Тадића, док су награђени рукописи објављени у едицији „Присуства“, покренутој у оквиру издавачке продукције Завода за проучавање културног развоја. Графичко решење едиције израђено је у сарадњи са Факултетом примењених уметности Универзитета уметности у Београду.

Промоција едиције одржана је у оквиру Међународног београдског сајма књига, 22. октобра 2018. године.

Спецификација трошкова

ЕК	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4222	Услуга авио превоза путника	Авио превоз за учеснике	525,000.00	517,254.00	7,746.00
4221	Услуга	Трансфер	446,250.00	440,540.32	5,709.68

	друмског превоза путника и хотелског смештаја	аеродром-хотел- аеродром Хотелски смештај за учесника			
4231	Услуга превода текста и симултано превођења	Симултани превод Опрема за симултани превод	325,000.00	325,000.00	0.00
4242	Продукција кратког филма	Опрема за видео снимање и монтажа	100,000.00	100,000.00	0.00
4235	Ауторски уговор	Транскрипт и редакција текста Превод текста за публикацију Хонорар модератора Хонорари чланова комисије (Новица Тадић) Остале стручне услуге	320,000.00	320,000.00	0.00
4237	Услуга достављања припремљених оброка	Кетеринг и репрезентација (2 дана/30 учесника)	100,000.00	99,820.00	180.00
4236	Угоститељске услуге	Свечана вечера за учеснике	150,000.00	147,000.00	3,000.00
4234	Услуга штампања	Штампа публикација	194,000.00	193,600.00	400.00
Укупно			2,160,250.00	2,143,214.32	17,035.68

11 PRESS извештај 2018.

Координатор: Јелена Ђорђевић

Завод за проучавање културног развитка обележио је 2018. године пола века постојања часописа „Култура“ као централни медијски догађај. Велики јубилеј изазвао је пажњу медија и био прилика да се резимирају активности Завода и часописа „Култура“ и истакне њихов значај.

У јануару 2018. године установљен је књижевни конкурс „Новица Тадић“ на иницијативу Министарства културе и информисања. Поводом расписивања књижевног конкурса одржана је конференција за штампу на којој су говорили министар културе и информисања Владан Вукосављевић, помоћница министра за савремено стваралаштво и

креативне индустрије Ивана Дедић, посебни саветник министра др Драган Хамовић и др Вук Вукићевић, директор Завода за проучавање културног развитака. Стручна комисија за оцењивање рукописа донела је једногласну одлуку да Књижевну награду „Новица Тадић“ равноправно додели (наведено према азбучном реду): **Јани Алексић** из Београда, за рукопис „Аријел аноним“, **Екрему Хамиду** из Новог Пазара, за рукопис „Есхатон“, **Слађани Шимрак** из Београда, за рукопис „Позамантерија“.

„Београдски контрапункт“ Личне слике света у покрету - одржан је 4. и 5. јуна у организацији Министарства културе и информисања Републике Србије као покретача и Завода за проучавање културног развитака као реализатора и изазвао је велику пажњу медија.

У 2018. објављено је истраживање о родној равноправности у новој публикацији Завода за проучавање културног развитака „Жене у јавним установама културе“, затим је објављена студија, која је резултат научноистраживачког пројекта *Модел локалних културних политика као основа за повећање културне партиципације*. Одржана је трибина под називом „Просвета и култура“, а повод за одржавање трибине је промоција резултата истраживања Завода „Просветни радници – културно образовање и културна партиципација“, у оквиру којег је посебно обрађена тема актуелне сарадње основних школа и установа и удружења у култури из угла просветних радника. Током 2018. године организоване су и друге трибине описане у одговарајућем делу овог извештаја.

У Прес сали Владе Републике Србије, одржана је конференција за новинаре поводом представљања мапе установа културе на геопорталу „Геосрбија“. Министарство културе и информисања, у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за проучавање културног развитака, завршило је креирање сетова података „Непокретна културна добра“, што је било представљено јавности и медијима.

У оквиру Међународног београдског сајма књига, у сали „Борислав Пекић“, одржана је промоције књижевне едиције „Присуства“ у издању Завода за проучавање културног развитака и под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије.

Током 2018. године одржане су промоције 155, 156, 157, 158, 159 и 160 броја часописа „Култура“.

Директор Завода за проучавање културног развитака др Вук Вукићевић добитник је награде „Културни образац“ коју додељује Министарство културе и информисања Републике Србије.

Многа истраживања Завода из ранијих година новинари су користили за анализе и објашњења разних тема, а истраживачи су позивани да у медијима коментаришу одређене појаве у култури. Медијска мејлинг листа Завода и листа културних институција и организација броји преко 2.000 контаката, а формирана је листа гостију од преко 200 редовних званица. Што се тиче друштвених мрежа, Фејсбука и Твитера, Завод је у 2018. години удвостручио број објава и повећао број пратилаца.

Неке од објава у медијима:

- РТС, четвртак 6. децембар 2018.
<http://www.rts.rs/.../33.../pedeset-godina-casopisa-kultura.html>
- Танјуг, среда 5. децембар 2018.
<http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=446622>

- Политика, четвртак 6. децембар 2018.
<http://www.politika.rs/.../%D0%9F%D0%B5%D1%82-%D0%B4%D0%B5%D1...>
- Новости, среда и четвртак 5. и 6. децембар 2018.
- Данас, четвртак 6. децембар 2018.
<https://www.danas.rs/.../danas-je-kritika-u-domenu-kulture-p.../>
- - Сајт Министарства културе и информисања, среда 5. децембар 2018.
<http://www.kultura.gov.rs/.../svecanost-povodom-obelezavanja-...>
- Сајт Владе Републике Србије, среда 5. децембар 2018.
<https://www.srbija.gov.rs/.../obelezano-50-godina-casopisa-ku...>
- - SEEcult сајт, среда 5. децембар 2018.
- <http://www.seecult.org/vest/50-godina-kulture>
- Филм „50 година часописа Култура“ приказан је на РТС-у у емисији „Трезор“ у уторак 11. децембра 2018.
- Директор Завода др Вук Вукићевић гостовао у петак 7. децембра 2018. на телевизији N1 у емисији „Дан уживо“
- 22. март, Тањуг, [„Алексић, Хамид, Шимрак добитници награде Новица Тадић“](#)
- 22. март, Бета, [„Уручена награда Новица Тадић младим песницима из Србије“](#)
- 22. март, RTS, [„Уручене песничке награде Новица Тадић“](#)
- 22. март, Вечерње новости, [„ВЕЧНИ СЈАЈ НОВИЦЕ ТАДИЋА: Награде Алексићевој, Хамиду и Шимраковој“](#)
- 22. март, Дневник, [„Алексић, Хамид, Шимрак добитници награде Новица Тадић“](#)
- 22. март, Експрес, [„Признање младим песницима: Први пут додељена награда Новица Тадић“](#)
- 10. фебруар, Политика, [„Препржољ, намазољ и јанија“](#)
- 30. јануар, Политика, „У октобру нова уредба о националним пензијама“
- 24. јануар, Буквар, [„Расписан конкурс ‘Новица Тадић’ за младе песнике“](#)
- 20. јануар, SeeKult, [„Конкурс за младе песнике у славу Новице Тадића“](#)
- 19. јануар, Мондо, [„Отворен конкурс за младе песнике“](#)
- 16. јануар, Вечерње новости, „Као признање, а не пензија“
- 16. јануар, Политика, „Национална пензија као својеврстан орден“
- 15. јануар, Вечерње новости, [„Први округли сто о националним пензионерима“](#)
- 15. јануар, Студио Б, [„Треба нам бољи систем вредновања за национална признања“](#)
- 15. јануар, Политика, „Данас округли сто о националним пензијама“.

Р.б.	Пројекти и програми за 2018. годину	Износ
1	е-Култура	1,097,797.20
2	Културне политике у циљу дугорочног планирања културног развоја Републике Србије	1,165,048.75
3	Закони и законодавство у култури – локални ниво	256,373.38
4	Културна партиципација и културно наслеђе	240,246.12
5	Ћирилица	214,586.45
6	Међународне активности Завода за проучавање културног развоја	562,500.00
7	Часопис Култура	2,202,848.43
8	Укуси Златибора	302,379.57
9	Портал културе Србије	967,576.84
10	Циклус трибина „Стеван Мајсторовић“	175,329.10
11	Галерија Завода	88,300.00
12	Београдски контрапункт	2,143,214.32
13	УКУПНО	9,416,200.16